

Maden Savaşı!

Küresel sahnede ve tırmanan jeopolitik çatışmaların ortasında dünyada eşi benzeri görülmemiş ve modern çatışmaların en önemli arenalarından biri olarak kabul edilen yeni bir savaş türü ortaya çıkmıştır ki bugün, bu savaş türü tüm gelişmiş endüstrilerin bel kemiğini oluşturduğu gibi geleneksel silahların asla kullanılmadığı bir savaştır. Bu ise havacılık, savunma, elektronik ve benzerleri gibi en önemli endüstrilerde kullanılan stratejik hayati madenler savaşıdır. Bu endüstriler ulusal güvenlik meselesi olarak kabul edilmektedir; bu nedenle bu madenlerin bazılarını tanımamız gerekir:

1- Neodimyum, praseodimyum, disprozyum, terbiyum... ve benzerleri gibi nadir toprak elementleri; çok güçlü mıknatıslarda ve rüzgar türbinlerinde kullanılmasının yanı sıra elektrikli otomobil motorlarında, mikroelektronikte ve radarlar, uçaklar ve akıllı sistemler gibi askeri savunma alanındaki kullanımlarında da büyük bir öneme sahiptir.

2- Galyum ve germanyum gibi madenler; optik yarı iletkenlerde, lazerlerde, iletişimlerde ve diğer uygulamalarda kullanıldığı gibi antimon ise pillerde ve çoğu askeri ve sivil araçta kullanılmaktadır.

3- Bakır, nikel, alüminyum ve enerji sanayileri ile altyapılarda kullanılan diğer madenler.

4- Titanyum gibi diğer madenler ve elementler uçak ve uzay sanayinde kullanılmasının yanı sıra tantal ve tellür ise ileri elektronik ve yarı iletkenlerde kullanılırken çok yüksek kaliteli silikonu da unutmamalıyız.

Bu madenler ve diğerleri, savunma ve yarı iletken sektörlerinde doğrudan kullanılmakta olup bunların herhangi birinin eksikliği, teknolojik gelişmeyi durduran veya en azından yavaşlatan hassas endüstriler üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptir ve bunlar, rekabet alanlarında rakiplere boyun eğdirmede çok güçlü bir silah olarak kabul edilmektedir.

Bugünün gerçekliğine baktığımızda, Çin'in keşiflerin çok büyük bir oranını kontrol ettiğini görürüz ki bu normal bir durumdur ancak aynı zamanda özellikle Müslüman ülkeler başta olmak üzere çok sayıda ülkede bulunan nadir toprak madenleri başta olmak üzere bu metallerin çok sayıda üretimine erişimi için keşiflerin ardından gelen aşamaları, yani dönüştürme ve saflaştırmayı da kontrol etmektedir. Ancak sorun, keşif sonrasındaki süreçlerde yatmaktadır. Zira bu süreçler çok karmaşık olup nadir toprak elementlerini ayırmak için yüzlerce kimyasal adımlara ihtiyaç vardır; zira birbirine çok benzeyen 17 element vardır ve ayırma süreçleri çok karmaşıktır ve radyoaktif maddeler ve asitler içerdikleri için büyük çevre kirliliğine neden olmaktadır. Ayrıca çok büyük bir finansal maliyet de gerektirmektedir; zira tek bir işletme tesisinin maliyeti 1-2 milyar Dolara ulaşabilmektedir. Bunun yanı sıra yüksek kalitede insan uzmanlıkları ve çok yüksek düzeyde deneyimler de gerekmektedir.

Bu sanayiler, madencilikten pillere, elektroniklere ve bunlar için gerekli şeylere kadar neredeyse tek bir yerde toplanamaz; ancak Çin, dünyada tüm bu üretim döngüsünü tek bir ülke içinde tamamlama kapasitesine sahip tek ülke olup herhangi bir dış tarafa ihtiyaç duymadan bu döngüyü kendi içinde kapatabilmesi, bazı elementler üzerinde neredeyse tam bir kontrol kurmasını sağlamaktadır. Örneğin Çin, nadir toprak elementlerinin %90'ını ve lityum-kobalt EV pil zincirlerinin %70'ini, sentetik grafit pil anotlarının ise %90'dan fazlasını kontrol etmektedir.

Bundan dolayı yavaş ve gizlice çalıştığını ve bu madenleri rafine etme ve işletme silahına sahip olduğunu görmekteyiz; çünkü dünya ülkelerinin kısa sürede onun seviyesine ulaşması zor olup bu da onu dünyanın büyük ülkeleri için bir hedef haline getirmiştir; özellikle de 2025 yılında nadir toprak elementlerini işlemek için kullanılan ekipmanların ihracatını kısıtlayacağını duyurduğunda ve dünyaya şu mesajı verdiğinde: **Biz sadece madenleri değil, aksine toprağı teknolojiye dönüştüren anahtarları da kontrol ediyoruz.**

Bu nedenle bugün ABD başkanının, ticaret savaşının (gümrük vergileri) ardından Çin'i ziyarete gittiğini görüyoruz; zira bu savaş görünüşte Amerikan sanayisini korumak için olsa da ancak gerçekte stratejik madenler ve teknolojiler alanında Çin'i kontrol altına almaya yönelik uzun vadeli bir planın parçasıdır.

Trump 2018'de iktidara geldiğinde, Çin mallarına değeri 360 milyar Doları aşan gümrük vergisi koymuştur; bunun gerekçesi, ABD'nin Çin ile olan ticaret açığı, Amerikan fikri mülkiyetinin çalınmasının önlenmesi ve yerel görevlerin korunmasından başka bir şey değildir. Ancak gerçekte bu, Çin'in teknoloji ve nadir madenler alanında küresel tedarik zincirlerini kontrol altına almadan önce onu dizginlemek içindir. Bu savaşın mimarları ise Peter Navarro ve Robert Lighthizer'dır ve bu plan, Çin'in nadir madenlerin ihracatını durdurmakla tehdit ettiği 2010 yılındaki Senkaku Adaları krizinin akabinde gelmiştir.

Yeni döneminde Çin ekonomisini zayıflatmak ve ihracat maliyetlerini artırmak için yüksek gümrük vergileri koydu, Amerikan şirketlerinin nadir toprak madenleri satın almasını engellemeye çalıştı, Nevada ve Wyoming'deki Amerikan madencilik projelerini yeniden canlandırmaya başladı ve Avustralya, Kanada ve Japonya'yı nadir toprak elementleri ittifakı kurmaya ikna etti.

Ancak Çin'in boyun eğmeme konusundaki kararlı tutumu onu şok etmiştir; çünkü Çin, kararlılığı için birkaç noktayı benimsemiştir ki bunlar şunlardır:

* Ona, Amerika'nın nadir toprak madenlerinin %70'ini Çin'den temin ettiğini öğretmiştir.

* Amerika için bu madenleri çıkarmak ve işlemek zordur; çünkü sürecin birçok aşamaya ihtiyacı vardır ve çevre ve teknoloji açısından da oldukça karmaşıktır. Bu nedenle savaş, teknolojik tedarik zincirlerini ve kritik madenleri güvence altına almaya kaymıştır.

Dolayısıyla devam eden savaş artık en çok satış yapanın kim olduğuyla ilgili değildir, aksine geleceği şekillendirecek hammaddelerin ve bileşenlerin kimin elinde olduğuyla ilgilidir.

Bu nedenle Amerika'nın, (Darfur, Kongo, Nijer, Afganistan ve birçok Müslüman ülkeler) gibi bu malzemelerin en çok bulunduğu madenlere erişmeye çalıştığını görüyoruz; ancak hammaddeyi elde etmek savaşı sona erdirmemektedir; çünkü sorun, ayrı ve saf madenler elde etmek için madencilik ve işleme sürecindedir ve bu, Çin'in diğer ülkelerden daha fazla icat edici olduğu bir alandır.

Başkan Donald Trump'ın Çin ziyareti, aşağıdakileri elde edecek anlaşmalar imzalamaya yönelik bir girişimdir:

- * Tedarik zincirlerini güvence altına almak ve stratejik madenlerin ve malzemelerin akışını garanti altına almak, uzun vadede Çin'e olan bağımlılığı azaltacak ekipmanları elde etmek ve Çin'i nadir madenleri ihraç etmeye mecbur kılan kısıtlamaları güvence altına almak.

- * Ticari gerilimin hafifletilmesi, gümrük vergilerinin düşürülmesi ve Amerikan ihracatına kapıların açılmasıdır ki bu, müzakerelerde daha fazla esneklik sağlayacaktır.

- * Böylece dünya, Amerika'nın tepkisel değil, inisiyatif ilkesiyle muamele ettiğini görecektir ve bu da eğer bir sonraki başkanlık seçimleri için aday olmayı başarır, hem iç siyasette hem de seçim yarışlarında onun işine yarayabilir.

- * Tedarik zincirlerini güvence altına almak yoluyla zaman kazanmak; böylece Amerika, ham madenleri kontrol altına alabildiği ve madencilik ve arıtma konusunda uzmanlaştığı sürece, kendi kendine yetebilecektir.

Ancak soru şudur: Özellikle Çin Devlet Başkanı Şi Cinping'in olağanüstü bir akılcılığa ve siyasi bir zekâyâ sahip olduğu göz önüne alındığında Çin ona ne verebilir? Çin'in, bazı kolaylıklar ve nadir madenlerin ihracatına devam etmesi karşılığında Amerika'nın kendisine Çin ürünleri için bir pazar vermesine izin vereceğine ve Çin'in Amerika'ya ihracatında uygulanan gümrük vergilerini önemli ölçüde azaltacağına inanıyorum; tabii bu da Çin'in hakimiyetinin devam etmesinin korunması ve her türlü ortaklığın Çin'in şartlarıyla olması şartıyla.

ABD-Çin anlaşmasının başarılı olduğunu düşünürsek ekonomik olarak ne değişecek?

- * Küresel pazarlarda genel bir rahatlama olacak.

- * Ticaret savaşı ve gümrük vergilerinin sona ermesiyle Yuan ve Dolarda kısmi bir sabitlik ve istikrar olacak.

- * Küresel tedarik zincirleri devam edecek ve bu da Türkiye, Brezilya ve Hindistan gibi gelişmekte olan ülkelere fayda sağlayacak.

- * Teknoloji ve çiplerde kısmi bir rahatlama yaşanacak ve elektronik bileşenlerin ve nadir madenlerin fiyatları düşecek.

- * Gümrük vergilerinin düşmesiyle birlikte küresel enflasyonda yavaşlama olacak.

Tüm bunlar, her an çökebilecek kırılgan bir küresel finansal ekonominin zemininde meydana gelecektir; çünkü finansal çöküşün nedenleri bunlar değildir.

Bir anlaşmaya varılsa bile, bunun stratejik gerilimin sona ermesi anlamına gelmeyeceğini unutmayalım; çünkü Amerika'nın tek süper güç olarak kendini dayatma girişimi ve çok kutuplu bir dünyayı reddetmesi gibi diğer dosyalar açık olarak kalmaya devam edecektir. Ayrıca yapay zeka, çipler ve işlemcilerde üstünlüğün kimde olduğu konusunda gerçek bir çatışma da söz konusudur. Diğer yandan Çin'in kendi topraklarının kutsal bir parçası olarak gördüğü Tayvan konusunda devam eden anlaşmazlığı da unutmayalım. Ancak ABD, Tayvan'ın kendi kontrolünden çıkmasına izin vermeyecektir.

Dolayısıyla olan biten her şeyin, sadece kısa süreli bir duraksama olduğunu görüyoruz; çünkü mesele parayla değil, güçle ilgilidir. Bundan dolayı gizli oyuncu, uluslararası sahadaki şartlardan gerçekten istifade edebilirse, gelecekte bir değer olabilir; dikkat edin bu oyuncu, Raşidi Hilafet Devleti, yani uluslararası durumu kökten değiştiren bir devlette İslam ideolojisinin ortaya çıkmasıdır; burada sadece bu makaleyle ilgili bir değişimden bahsedeceğim:

Bu devlet, dağınık parçalarını bir araya getirip eski ihtişamını geri kazandığında, müthiş bir küresel güç haline gelecektir. Bu küresel güç, yaklaşık 1,8 milyar nüfusuyla kendi pazarına sahip olacağı gibi altın ve gümüşe dayalı tek para sistemi benimseyecek ve Hilafetin çatısı altında büyük bir orduya sahip olmasının yanı sıra enerji ve madenleri de kontrol eder bir hale gelecektir; zira dünya petrol ve gaz rezervlerinin %70'ine sahip olmasının yanı sıra Endonezya'da nikel, Afganistan'da lityum, Nijer'de uranyum ve Sudan'da altın gibi kritik madenler ve geniş topraklarında büyük nadir toprak maden yatakları bulunmaktadır. Böylece kuruluşunun ilk günlerinde benimseyeceği savaş üretim sistemine bağlı olarak, üretim döngüsünü üst düzeyde ve hızlı bir şekilde tamamlamaya çalışacaktır.

Dolayısıyla Hilafet, şartları dayatabilecek, fiyatlandırma yapabilecek, nadir madenlerin tamamına egemen olacak ve Çin onunla pazarlık yapamayacaktır; çünkü tüm enerji, koridorlar ve pazar bu büyük ülkenin emri altında olacağından dolayı bu devlete her yönden ihtiyacı olacaktır.

Eğer bu alanda yazacak olsaydım, nelerin değişeceğinden bahsetmek için ciltler dolusu kitap yazmam gerekirdi; ama bu devletin varlığı bile, ekonomi, ahlak, adalet, eşitlik gibi her şeyi ve hatta çok daha fazlasını yeniden tanımlayan küresel bir medeniyet dönüşümünü başlatmak için yeterli olacaktır.

Allah'ım, kulları kullara ibadetten çıkarıp kulların Rabbine ibadete, dinlerin zulmünden İslam'ın adaletine kavuşturacak ve nuru dünyanın dört bir tarafına yayacak olan Hilafeti bize bir an önce nasip et.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Nebil Abdulkerim